

Gospodarske skušnje.

* Žito pregloboko sejati ni dobro. Gosp. Röstel je ogledoval seme pod zemljo, ko je začelo kaliti in dalje naprej, ko je jelo koreninice spuščati po zemlji. Videl je pri tem, da globoko vsejano seme ni naredilo globokeje koreninice, marveč najmočnejše so bile bilke ondi, kjer je seme v zemlji bolj pri vrhu bilo. Kadar je seme ležalo prav globoko, tedaj so prve stranske koreninice kmalu opešale v rasti, druge pa, ki so bile bolj pri vrhu, so jih kmalu presegle. Najbolja globočina za setev po Röstelnovih skušnjah je en palec (eno colo) do poldruzega palca. Toliko globočine je zadosti, da seme začne kmalu in krepko kaliti, pa tudi vlage (mokrote) dobiva dovolj. Iz njegovih skušenj pa se je tudi pokazalo, da globoka setev semena ne varuje zmrzline.

* Krt — dobrotnik. Še zmiraj ni konec pravde: ali je krt dobra ali škodljiva žival; zato ga nekteri preganjajo na vso moč — in vendar je dokazano in spričano, da krt ne spodje nobene korenine in da se noben krt ne dotakne nobene koreninice pod zemljo. Spet imamo novo pričo za to. Gospod Weber v Zürich-u v Švajci je 50 krtovih želodcev preiskaval; krti so mu bili prineseni iz različnih krajev, — in v nobenem želodcu ni bilo sledú kake rastlinice; samo ostanki črvičev so bili v njem. Dalje je skušal to-le: nekoliko krtov so djali v veliko kišto z zemljo napolnjeno; v to zemljo so djali frišnih rastlinskih korenin in pa sila veliko mnogovrstnih črvičev in druge mesene robe. V 9 dneh sta požrla 2 krta 841 kebrovih črvov, 193 vodnih glist, 25 gosenic in pa celó živo miš. Kader se je krtom dajalo meso in rastlinstvo, žrli so samo mesovje; lakote so poginili, ko se jim je dajalo samo rastlinstvo. Ali ni to jasno kot beli dan, da se krt ne dotakne nobene rastline in da se živi prav samo od tistih črvov in mrčesov, ki nam krompir, repo, žito, vrtnino itd. pokončujejo. Ali ni po takem pokončevanje krtov za to malo nadlego, ki jo delajo senožetim, polju in vrtu, prav neumno? Ali si ne pokončuješ s pokončevanjem krtov najboljih dobrotnikov svojih?

* Mravlje, ki se nahajajo v gozdih (borštih), pokončujejo gosenice na repi. — To naznanja neki gospodar, ki je na zeljnik prinesel žakelj mravelj, pa jih je po zeljniku stresel. Drugi dan ni bilo skor nobene gosenice več. Skusimo!

Gospodarske novice.

* Silno veliko goljufijo s črvičjimi jajčki Japaneških svilnih gosenic so zasledili letos na Laškem. Na Laško dobivajo že več let vsako leto iz Japana en milijon škatljic z jajčki svilnih (židnih) gosenic. V Milani so letos našli 20.000 škatljic (kartonov) z vsemi znamenji, štempeljni in markami, kakor jih imajo prave japaneške škatljice, samo — konzulatnega štempeljna niso imele. Ko so te škatljice odprli, bile so prazne; bile so namenjene v to, da bi bili goljufi domače laško seme noter djali. Zdaj se lahko ugane, zakaj da so se svilorejci pretekla leta zeló pritoževali, da Japaneško seme je malo prida. Te škatljice, pravega semena polne, bile bi po 30 do 35 frankov vredne, domače seme pa je celó dober kup. Velikanska je tedaj bila to goljufija. Kupčijski laški minister je dal za goljufi slediti, al bili so nekteri veliki trgovci v Milanu sumljivi, in zato je vsa preiskava po vodi splavala. Vé se saj zdaj, da ni vse seme Japaneško, ktero se prodaja za tako!

Letošnja letina v Evropi.

Na Francoskem se pričakuje srednja letina in zatoraj se je že mnogo žita nakupilo po Ogerskem. — V Belgiji bo izvrstna letina. — O žetvi na Angleškem se piše različno. Vreme je zadnji čas bilo boljše in so se ječmen, oves in mnoga žita zlo popravila, o kterih se je že mislilo, da so zarad velike suše zgubljena. Za nektera žita je vendar dež že prekasno došel. Na južnem Nemškem bo letina mnogo boljša, kakor v severni, v kateri še srednjega pridelka ne bo. V južni Rusiji je suša tudi mnogo kvara napravila in se zatoraj tudi pričakuje samo srednja letina. Zakladnice v Odesi in družih skladiščih so celó prazne. — V Moldavi in Valahiji je prav obilna letina, ker je tamo dež še o pravem času vse popravil. — Na Švicarskem bo prav dobra letina; tudi grozdja in sadja je tamo obilo. — Na Virtemberškem bo letina dobra, posebno je tamo letos hmelj prav lep in poln; tudi v tamošnih vinogradih prav lepo kaže, samo sadja bo malo. — Na Saksonskem so tudi z letošnjo žetvijo zadovoljni, čeravno jim je mnogo toča vzela. — Iz Laškega prihajajo zastran letine prav veseli glasi; žita, vina, olja, riškaše, svile, vsega bo obilo. — Iz Španskega pa so došli hudi glasi zastran letine. V Kastilji že dolgo gospoduje lakota, posebno okoli Madrida je strahovita nadloga; letošnja žetva pa se kaže tako slaba, da celó ni upati, da bi kaj bolje postalo. — V Rimski Kampaniji pa so kobilice skoraj vse pojedle. — Iz vsega tega se vidi, da ne bo letošnja žetva preslaba v Evropi, mnogo še je vendar v Božjih rokah.

„Slov. Gosp.“

Politične stvari.

Sprava.

Pod naslovom „Versöhnung“ piše med drugim „Reform“ to-le:

„Dve leti ste pretekli, kar se vrši nova vladija v Avstriji, a niti takraj, niti unkraj Litave ni še izvršena. Med Magjari si večina, ktera zdaj krmilo v rokah ima, dosledno prizadeva, tako imenovano „poravnavo“ na postavni poti do popolne ločitve dognati; manjšina (levica) je bolj poštena: ona odkritosrčno pravi, da ne mara za poravnavalne postave in kar brez ovinkov zahteva, da se Ogerska odcepi od Avstrije. Čem bolj se tedaj spoznava, da hoja države na tacih dveh bergljah (in to je dvalizem) ni varna, in čem bolj Nemci priznavajo, da jim zveza s takim ogerskim kraljestvom ni na korist, tem manj skrivajo nekteri izmed njih svoje simpatije do prusko-nemške edinosti in to kar naravnost po časnikih trobijo. V takem položaji Avstrije in ker Magjar in Nemeč vlečeta vsak na svojo stran, se res ni čuditi, ako se Slovani na Rusijo ozirajo in da se jim ta prijazna kaže.

Česka dežela, ki šteje veliko prebivalcev in to prav omikanih, je za obstanek Avstrije veliko važnejša kakor Ogerska. Česko kraljestvo je isti čas, z isto pogodbo, z istimi svoboščinami in pravicami kakor Ogersko prišlo k hiši Habsburški. Nočemo omeniti, kar se je potem godilo na Ogerskem in Českem, čeravno bi bilo, kar bi povedati mógli, na hvalo Čehom (glej 1848. leto!). Prišlo je 1861. leto, ko se je cesarstvu oktroala ustava. Kako so se o tej vèdli Magjari, kako Čehi? Magjari so jo kar naravnost zavrgli in so tirjali tisto posebno ustavo, ki si so jo ob času punta prisvojili s puntarskimi pomočki. Čehi so sprejeli to ustavo pod pogojem, da bo cesarju obveljalo to, da vsi narodi Avstrije jo sprejmejo; prišli so v državni zbor misleči, da